

Új építésügyi műszaki irányelv Bontott faanyag minősítése újrahasználat előtt

Az irányelv célja, hogy közös terminológiát, eljárásokat, követelményeket biztosítson a bontott faanyagok további hasznosításához.

Papp Imre
szakértő mérnök, ÉMI Nonprofit Kft.
műszaki szakértő, igazságügyi
szakértő

Már két hír is megjelent építésügyi műszaki irányelvek bevezetéséről szakmai felületeken, mely a magasépítésben felhasználásra kerülő új faanyagok kiválasztási szempontjairól és az alkalmazandó, károsodást megelőző intézkedésekről, illetve a meglévő faszerkezetek helyszíni vizsgálatairól és értékelési szempontjairól ad tájékoztatást.

A faanyagvédelmi szakterületen több irányelvet tervezet is kidolgoztak. Ezek közül elsőként a 9/2020. (IX. 16.) ÉpMI jelzetű, Faanyagvédelem. Faanyagvédelem a magasépítésben – általános irányelvek címűt fogadták el. [1] Szerkesztéstechnikai okokból később látott napvilágot a 8/2020. (XII.19.) ÉpMI jelzetű, Meglévő faszerkezetek helyszíni vizsgálata és értékelési szempontjai – faanyagvizsgálati szempontok című építésügyi műszaki irányelv [2]. A kidolgozás sorrendjében harmadik téma a 6_2022. ÉpMI (v1_2022. VII. 07.) jelzetű, Bontott faanyag minősítése újrahasználat előtt című építésügyi műszaki irányelv, melyet e cikkben ismertettünk [3].

Ezen harmadikként megjelent építésügyi műszaki irányelv kidolgozásánál a német Altholzverordnung [4] építési területre vonatkozó irányait követte a munkacsoport. Mivel a német rendeleti előírások Magyarországon nem joghatályosak, kijelenthető, hogy a terület jogilag nem szabályozott, a bontással foglalkozó szakembe-

rek körében tehát hiánypótlónak tekinthető az új irányelv tartalma.

Az irányelv célja, hogy közös terminológiát, eljárásokat, követelményeket biztosítson a bontott faanyagok további hasznosításához. Természetesen a nem hasznosuló építési-bontási hulladékok kezelése során figyelembe kell venni a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény [5], valamint az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló 45/2004. (VII. 26.) BM–KvVM együttes rendelet [6] rendelkezéseit.

AZ ÚJRAHASZNÁLAT FELTÉTELEI

A faanyagvédelmi szempontból megfelelőnek ítélt bontott faanyag újrahasználatát vagy újrafeldolgozását rendkívül megnehezíti, hogy különböző egészségre veszélyes vegyi anyagokat tartalmazhatnak. Különösen indokolt esetben szükség lehet az arra alkalmas bontott faanyag újrahasználatára. A bontott építési termékek, így a bontott faanyagok építménybe történő betervezését és beépítését jogszabály, az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól szóló 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet [7] szabályozza. A rendelet szerint bontott építési termék akkor építhető be az építménybe, ha a beépítésért felelős műszaki vezető az építési naplóban tett nyilatkozatával igazolja, hogy az építési termék tervezett beépítésével teljesülnek az építményekre vonatkozó alapvető követelmények.

Ennek igazolásához a felelős műszaki vezető szakértő* szakértői intézmény vagy akkreditált vizsgálólaboratórium közreműködését is igénybe veheti. Bizonyos esetekben, amikor az építési termék olyan építési termékkörbe tartozik, amelyre a 305/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [8] V.

1. kép. Építőipari környezetből kibontott, kategóriába sorolt faanyagok

melléklete szerinti 1+, 1 vagy 2+ rendszer alkalmazását írja elő az Európai Bizottság vonatkozó határozata, az igazoláshoz a felelős műszaki vezető nemcsak hogy igénybe veheti szakértőt, szakértői intézet vagy akkreditált vizsgáló laboratórium közreműködését, hanem dokumentáltan igénybe kell vennie. A dokumentációnak számításon, akkreditált laboratórium vizsgálatán, kísérletén, állásfoglalásán, számítógépes szimuláción, tudományos kutatás eredményén, műszaki előírásban meghatározott jellemző felhasználásán vagy mindezek elemzésén, értékelésén kell alapulnia.

AZ IRÁNYELV TARTALMA

Az új irányelv a fentebb említett nyilatkozat megtételéhez, illetve az azt megalapozó dokumentáció elkészítéséhez kíván segítséget nyújtani.

* A bontott fa újrahasználatára esetén a felelős műszaki vezető részéről bevont szakértő a Magyar Mérnöki Kamara tagja, javasoltan faipari szakértői tanúsítással (FP-SZ), tervezési joggal (FAT) rendelkező szakember (pl. 2018. január 31-ét követően faanyagvédelmi specializáción végzett MSc faipari mérnök vagy okl. faipari mérnök) vagy faanyagvédelmi szakértői tanúsítással (FV-SZ/SZÉS14) rendelkező mérnök lehet. A tagokról a Magyar Mérnöki Kamara a jogosultságokat tartalmazó névjegyzéket vezet.

A tartalmában a szakterületet érintő alapfogalmak meghatározásait, a bontott fa kategóriáit és a hozzájuk kapcsolható műszaki jellemzőket, az alkalmazandó mintavételi és vizsgálati módszereket és eljárásokat, vonatkozó jogszabályokat és szabványokat, kapcsolódó szakirodalmat szedte csokorba az irányelv szövege.

Alapvető követelmény, hogy az újrahasználatra szánt faanyagot is tartalmazó építmények bontását nagy körültekintéssel kell elvégezni annak érdekében, hogy a faanyag ne keveredjen más bontási hulladékokkal.

A minősítést végző szakembernek az újra felhasználni kívánt bontott faanyagot az BF I. – BF IV. kategóriákba kell besorolnia. A kibontott faanyagokat keresztmetszeti méret és bontott fa kategóriák szerint kell csoportosítani. Egy csoportba csak azonos helyről származó bontott fák rakhatók. A rakatok nedvesedéstől (javasolt megoldás: takarás, fedett szín alatti tárolás) és különösen földdel való érintkezéstől (javasolt megoldás: alátétfa a rakatok alá) védettek legyenek, hiszen a több évtizedig megőrzött faanyagok tönkremenetele rendkívül felgyorsul nedvesség hatására (1. kép).

BELTÉRI ÉS IDEIGLENES FELHASZNÁLÁS

Bontott fa beltéri felhasználása esetén laboratóriumi vizsgálatokra van szükség az esetleges szennyezőanyagok meglétének kimutatására. A bontott fa jellemző,

kis mennyiségben is veszélyes szennyezőanyagai a következők: arzén, ólom, kadmium, króm, réz, higany, klór, fluor, PCP (pentaklórfenol), PCB (poliklórozott bifenilek). A megengedett mennyiségek követelményértékei az irányelv táblázatában megtalálhatók.

Az irányelv 5. fejezete leírja a szükséges mintavételek mennyiségét és rögzíti az elvégzendő ellenőrző vizsgálatok szabványos módszereit, az értékeléshez szükséges számítások módját.

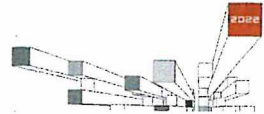
Az egyes szennyeződések kimutató vizsgálati módszerek költségei miatt beltéri alkalmazás csak kifejezetten indokolt esetben történhet.

Bontott fákat ideiglenes szerkezetekben is csak előzetes minősítés után szabad felhasználni.

A nem épületekben történő felhasználás (pl. kerítések, kerti tárolók stb.) vagy ideiglenes (2 évnél nem hosszabb időszakra tervezett) szerkezeti felhasználás esetén a felelős műszaki vezető dönt a faanyagok felhasználhatóságáról. A minősítést dokumentálni szükséges.

Az irányelvi és építőipari témák iránt érdeklődők további információkat találhatnak az ÉMI Nonprofit Kft. honlapján (www.emi.hu) a Tudásbázis menüpont alatt található Publikációk között értelem-szerű keresőszók használatával. Az lakosság számára összeállított EMILI tájékoztató kiadványok is segítséget adhatnak a további információszerezésben [9].

ÉMI ÉPÍTÉSI MINŐSÍTÉSI BIZOTTSÁG INNOVÁCIÓS KFT.
Tevékenységek Nemzetközi ÉMINFO Projektek
Építészeti Műszaki Irányelvek

Az építészeti műszaki irányelvek a szabványokkal együtt, azonos körhalmazban látogathatók a szakmagyűjtőknél. Az ÉMI Nonprofit Kft. az Építészeti Műszaki Szabványügyi Bizottság (a továbbiakban: ÉMSZB) titkárságánál folyamatosan előértesít a kidolgozott és előkészített építészeti műszaki irányelv-tervezéseket azok elfogadására. Korábban elfogadott építészeti műszaki irányelveket pedig azok módosítása, vagy visszavonása céljából. Az ÉMSZB az előbbi építészeti műszaki irányelveket fogadta el (az elfogadott építészeti műszaki irányelvek, valamint a módosított vagy visszavont építészeti műszaki irányelvek a címre kattintva tekinthetők meg):

- 1_2019. Építészeti műszaki Irányelvek készítése,
- 2_2019. Falazott szerkezetek nedvesség- és sóviszálata,
- 3_2019. Bontott tégla minősítése újrafelhasználás előtt - Bontott építőanyagok minősítése
- 4_2019. Építési - bontási hulladékok újrafeldolgozásából előállított közbenszámú anyagok feltelei a megadott feltételek mellett,
- 5_2019. Akusztika. Helyiségek akusztikai komfortja. Követelmények, (visszavont)
- 6_2019. Vendéglátóhelyek okozta zajterhelés kiegészítő minősítése. Lakóhelyiségek védelme
- 2_2020. Ipari, kereskedelmi és garázstípusú és kapuk alkalmazási előírásai
- 4_2020. Bontott műrög, mozaik és természetes kőlapok minősítése felhasználás előtt
- 5_2020. Ipari padló tervezési és kivitelezési szabványai
- 6_2020. Minivételi és Megfelelőség-igazolási terv alkalmazása, tartalmi és formai követelményei
- 8_2020. Meglévő faszerkezetek helyszíni vizsgálata és értékelési szempontjai - Faanyagvizsgálati szempontok
- 9_2020. Faanyagvédelem. Faanyagvédelem a magasépítésben - általános irányelvek
- 10_2020. Kerámia burkolatok csúszásállóságának vizsgálata és értékelési szempontjai
- 11_2020. Szálas hőszigetelőanyagok elvárt műszaki teljesítményének meghatározási elvi
- 1_2022. Növények kivételzése és karbantartása
- 2_2022. Nem hasznosított lóposztók felújításának tervezése és kivitelezése
- 3_2022. Falazott szerkezetű épületek belső szűrő nedvességvesztések és sók elleni utólagos védelmének tervezése
- 4_2022. Előzetes teherfelvétel nagyszilárdságú előregyártott vasbeton bordás födémpanelek terhelése üzemiállású vizsgálathoz
- 5_2022. Feszített homlokzati elemek tűzvédelmi jellemzői
- 6_2022. Bontott faanyag minősítése újrafelhasználás előtt
- 7_2022. Építmények teherbírási tulajdonságainak helyszíni tömörség- és teherbírási vizsgálata és értékelési szempontjai
- 8_2022. Tervezési számú fenntartható energia- és klímaakciótervezés (SECAP)
- 9_2022. Redőnyök alkalmazási előírásai
- 10_2022. Az élelciklus-elemzés lehetséges módszerei és értékelési szempontjai

Az építészeti műszaki irányelvek számozása évenkénti periódusban folytatott és közzétett közzététel és végleges kidáványozással változati előkészítéssel történik.

Az építészeti műszaki irányelvek alkalmazása önkéntes.

Az építészeti műszaki irányelvek tekinthetők, tartalmi és formai módosításuk nélkül terjeszthetők és sokszorozhatók. Az építészeti műszaki irányelvek alkalmazása előtt győződjön meg arról, hogy a hatályos

1. ábra. Elfogadott építőipari műszaki irányelvek az ÉMI Nonprofit Kft. honlapján.

Az ÉMSZB által már jóváhagyott irányelvek szövege szabadon hozzáférhető az ÉMI Nonprofit Kft. honlapján, a Tudásbázis menüpont alatt nyíló aloldalról [10]. Lásd az 1. ábrán.

Források, irodalom

- [1] 9/2020. (IX.16.) ÉPMI – Faanyagvédelem. Faanyagvédelem a magasépítésben – általános irányelvek
- [2] 8/2020. (XII.18.) ÉPMI – Meglévő faszerkezetek helyszíni vizsgálata és értékelési szempontjai – faanyagvizsgálati szempontok
- [3] 6_2022. ÉPMI (v1_2022. VII. 07.) – Bontott faanyag minősítése újrahasználat előtt
- [4] Verordnung über Anforderungen an die Verwertung und Beseitigung von Altholz (Altholzverordnung – AltholzV) Vom 15. August 2002 (BGBl. I S. 3302) zuletzt geändert durch Artikel 5 Absatz 26 des Gesetzes vom 24. Februar 2012 (BGBl. I Nr. 10, S. 212) in Kraft getreten am 1. Juni
- [5] 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról
- [6] 45/2004. (VII. 26.) BM–KvVM együttes rendelet az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól
- [7] 275/2013. (VII. 16.) Kormányrendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól
- [8] 305/2011/EU rendelet (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről
- [9] ÉMI Nonprofit Kft. tájékoztató kiadványok <http://www.emi.hu/emili/index.html>
- [10] ÉMI Honlap – Tudásbázis menüpont – Építészeti műszaki irányelvek http://www.emi.hu/EMI/web.nsf/Pub/epitesugyi_muszaki_iranyelvek.html
- MSZ 6771-1:1982 Faanyagvédelem. Fogalom meghatározások.
- MSZ EN 1912:2012 (Angol nyelvű) Szerkezeti fa. Szilárdsági osztályok. A vizuális szilárdsági osztályok és a fafajok kapcsolata
- MSZ EN 338:2016 Szerkezeti fa. Szilárdsági osztályok
- A szabványok megrendelhető: www.mszt.hu
- A jogszabályok aktuális állapota letölthető: www.njt.hu

MAGYAR ÉPÍTÉSTECHNIKA

2022/11-12.

innováció + kutatás + technológia

ÉVSZ | ÉMSZ | MÉASZ szaklapja

Magyar sikerek

az IFD Fiatalok Tetőfedők

Világ bajnokságán

Az ezüstérmes bádogos csapat:
Vilkovszky Norbi, Márk András, mentoruk Hidasi Tibor

**Bontott faanyag minősítése
újrahasználat előtt**

**Létezik-e
karbonsemleges
épület?**